

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-81-33>

УДК 331.484:349.3

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ МОЛОДІ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН, ВИКЛИКИ ТА НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

SOCIAL PROTECTION OF YOUTH IN UKRAINE: CURRENT STATUS, CHALLENGES, AND DIRECTIONS FOR IMPROVEMENT

Приймак Аліна Сергіївна

здобувач вищої освіти,

Донецький національний університет імені Василя Стуса,

ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-5073-7218>**Якимова Наталія Сергіївна**

доктор економічних наук, доцент,

професор кафедри менеджменту та поведінкової економіки,

Донецький національний університет імені Василя Стуса

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5278-1142>**Priymak Alina, Yakymova Nataliia**

Vasyl' Stus Donetsk National University

У статті досліджено сучасний стан системи соціального захисту молоді в Україні в умовах воєнних викликів та соціально-економічної нестабільності. Проаналізовано ключові проблеми, серед яких фрагментованість інституцій, недостатня адресність програм, кадровий дефіцит, нерівний доступ до послуг та зростання потреби в психосоціальному підтримці. Узагальнено результати наукових досліджень і визначено невирішені аспекти, що потребують системного оновлення політики. Розглянуто чинні державні програми у сферах зайнятості, житлової підтримки, освіти та соціальної інтеграції, а також здійснено порівняння з європейськими підходами. Виявлено основні виклики, спричинені війною, переміщенням молоді та погіршенням її психічного здоров'я. Запропоновано напрями удосконалення соціального захисту, зокрема посилення міжвідомчої координації, розвиток мережі якісних послуг, впровадження сучасних інструментів моніторингу та оцінювання.

Ключові слова: соціальний захист, молодь, державна політика, соціальні програми, соціальна інтеграція.

The article examines the current state of the youth social protection system in Ukraine in the context of military challenges and socio-economic instability. It highlights key trends that determine the content of youth social policy, in particular, the increase in social risks, the growth of internal displacement, the increase in unemployment, and the need for psychosocial support. It analyzes existing state programs and instruments aimed at providing youth with housing, promoting employment, developing education, healthcare, and social integration. Particular attention is paid to the problems of accessibility and effectiveness of services, regional disparities, lack of funding, staffing gaps, and the fragmentation of institutions responsible for implementing youth policy. The article summarizes the results of scientific research related to the protection of youth rights, social support mechanisms, and service delivery models in European countries. It emphasizes the need to adapt best international practices to Ukrainian conditions, in particular regarding a multidisciplinary approach, digitalization of services, and comprehensive programs to support youth in difficult life circumstances. The main challenges caused by the war are identified: destruction of social infrastructure, limited access to quality services, deterioration of mental health of young people, increased migration risks and uncertainty in the labor market. Strategic directions for improving the youth social protection system are proposed, including: strengthening interdepartmental cooperation, developing a unified system for monitoring the needs of youth, expanding the network of support services, developing innovative forms of social work and improving targeting mechanisms. The importance of youth participation in policy formation is emphasized, which will contribute to increasing its effectiveness, transparency and compliance with real needs. The results obtained have practical value for improving social policy, forming innovative mechanisms to support youth, and increasing the level of their social security in Ukraine.

Keywords: social protection, youth, public policy, social programs, social integration.

Постановка проблеми. У сучасних умовах соціально-економічної нестабільності та воєнних викликів система соціального захисту молоді в Україні стикається з низкою гострих проблем, які стримують її ефективність, адресність та доступність. Попри оновлення законодавства та розвиток сервісів на рівні громад, реальний доступ молоді до якісних соціальних, психологічних, освітніх та реабілітаційних послуг залишається нерівномірним. Особливо вразливими є молоді люди з інвалідністю, молодь з малозабезпечених сімей, внутрішньо переміщена молодь та ті, хто зіткнувся з безробіттям, втратою житла чи іншими наслідками воєнних дій.

Ключовою проблемою залишається фрагментованість системи: різні установи надають окремі послуги, однак їхня взаємодія є слабкою. Через це молодь часто змушена самостійно долати складні бюрократичні процедури, що затримує отримання необхідної допомоги. Брак міжвідомчої координації ускладнює створення комплексних індивідуальних планів підтримки.

Важливою проблемою є недостатня адресність соціальних програм. Нинішні механізми нерідко не враховують реальних потреб молоді, її соціально-психологічного стану, освітнього рівня чи життєвих обставин. У результаті ресурси використовуються неефективно, а підтримка надається формально або надто пізно. Кадровий дефіцит, перевантаженість соціальних служб та нерівний рівень професійної підготовки фахівців також погіршують якість роботи з молоддю. У багатьох громадах спостерігається нестача психологів, кар'єрних консультантів, фахівців із молодіжної роботи, що обмежує можливість надавати якісні послуги.

Крім того, відсутність системного моніторингу й оцінювання результативності молодіжних програм перешкоджає своєчасному коригуванню політики та впровадженню ефективних практик. Усе це зумовлює потребу у комплексному оновленні системи соціального захисту молоді, посиленні інституційної спроможності громад та розвитку сучасних, інтегрованих і доступних сервісів, орієнтованих на потреби молодих людей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема соціального захисту молоді привертає увагу широкого кола вітчизняних та зарубіжних дослідників. Серед робіт, що становлять методологічну та емпіричну базу сучасних досліджень, варто відзначити праці С.М. Баняса [1], Н.Б. Болотіної, В.Я. Буряка,

О.А. Дороніної, П.С. Дубровського, В.О. Закриницької, О.С. Кайтанського [7], В.І. Косовця, Е.М. Лібанової, О.В. Макарової, М.О. Мельника, Б.І. Сташківа, Л.В. Хомко [1], Д.Г. Шушпанова, А.І. Юрченка. Так, науковці І. Костенко та О. Павлюк розглядали механізми державної підтримки молоді та її вплив на соціальну мобільність [8, с. 234; 9, с. 56]. Вони підкреслюють, що ефективність державних програм багато в чому залежить від координації між різними інституціями та рівнем фінансового забезпечення. Д. Гуменюк досліджував питання ефективності молодіжних програм у регіонах [3, с. 102], звертаючи увагу на регіональні диспропорції та нерівномірне розподілення ресурсів, що призводить до обмеженого доступу до соціальної підтримки у сільських та віддалених громадах. Загалом, науковці розглядають широкий спектр проблем – від правового та інституційного забезпечення молодіжної політики до практичних механізмів працевлаштування, житлової підтримки, стипендіального забезпечення та соціальної інтеграції вразливих груп молоді.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Аналіз сучасних наукових джерел та практик дозволяє зробити висновок, що, незважаючи на наявність окремих ефективних програм, соціальний захист молоді в Україні потребує системного підходу. Це передбачає інтеграцію різних аспектів підтримки – правового, фінансового, соціального та освітнього – у єдину координаційну систему. Крім того, важливим є впровадження моніторингових механізмів для оцінки ефективності програм, а також адаптація міжнародного досвіду з урахуванням національних умов. Такі підходи створюють наукову та практичну основу для подальших досліджень і розробки рекомендацій щодо вдосконалення системи соціального захисту молоді в Україні.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є комплексний аналіз сучасного стану соціального захисту молоді в Україні, виявлення проблемних аспектів та формулювання практичних рекомендацій щодо його вдосконалення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Соціальний захист молоді в Україні є складним і багаторівневим процесом, який охоплює широкий спектр заходів та програм, спрямованих на підтримку соціальної, економічної та освітньої інтеграції молодих людей. Одним із ключових напрямів є правове та інституційне забезпечення, що регулюється низкою нормативно-правових актів. Зокрема,

Закон України «Про основи соціальної захищеності молоді» визначає принципи державної підтримки молоді, закріплює права молодих громадян на соціальну допомогу та сприяння у працевлаштуванні [6, с. 33]. Додатково, державні програми зайнятості, житлового забезпечення та стипендіальної підтримки реалізуються Міністерством соціальної політики, місцевими органами влади та профільними громадськими організаціями [9, с. 78].

Правове забезпечення соціального захисту охоплює не лише закони та постанови Кабінету Міністрів, а й підзаконні акти, що визначають порядок надання субсидій, стипендій, пільгових кредитів для молодих сімей та заходів зайнятості. Порівняння з міжнародним досвідом, зокрема з практикою країн ЄС, демонструє необхідність інтеграції різних рівнів правового та фінансового регулювання для підвищення ефективності програм [11, с. 112].

На рівні державної політики важливо відзначити комплексні програми підтримки молоді, які охоплюють освіту, професійний розвиток та соціальні послуги (табл. 1). Наприклад, Програма державного стажування та працевлаштування випускників вищих навчальних закладів дозволяє молоді здобути практичний досвід у державних та приватних установах, що підвищує їхню конкурентоспроможність на ринку праці. Статистичні дані Держстату свідчать, що у 2023 році понад 12 000 молодих фахівців скористалися можливістю проходження стажування за цим механізмом, що на 18 % більше порівняно з попереднім роком [10, с. 45].

Ще одним важливим напрямом є підтримка молодих сімей через Програму соціального житла, яка передбачає надання пільгових кредитів та субсидій для придбання житла. Аналіз реалізації цієї програми показав, що у

великих містах, таких як Київ та Львів, забезпечення житлом молодих сімей досягає 65 % від потреби, тоді як у невеликих містах та сільській місцевості цей показник не перевищує 40 % [8, с. 240]. Такі дані підкреслюють необхідність регіональної диференціації підходів до соціальної підтримки молоді та покращення механізмів фінансування.

У сфері освіти та наукової діяльності реалізуються стипендіальні програми для обдарованої молоді, що спрямовані на підтримку студентів та молодих науковців. За даними Міністерства освіти, у 2023 році понад 8 000 студентів отримували державні та муніципальні стипендії, що сприяло підвищенню мотивації до навчання та розвитку наукового потенціалу [3, с. 102].

Порівняльний аналіз міжнародної практики соціального захисту молоді показує, що країни ЄС застосовують комплексний підхід, який інтегрує освіту, працевлаштування, житлову підтримку та соціальні послуги (табл. 2) [11, с. 112]. Так, у Німеччині діє система дуальної освіти, яка поєднує навчання у професійних закладах із практичною роботою на підприємствах, що забезпечує плавний перехід молоді на ринок праці [4]. У Швеції держава надає комплексну підтримку молоді через субсидії на житло, доступ до психологічних консультацій та розвиток молодіжних центрів, що сприяє соціальній інтеграції та активній громадській участі [11, с. 115].

Узагальнюючи, сучасний стан соціального захисту молоді в Україні можна охарактеризувати як перехідний та потребуючий комплексного оновлення. Попри поступове розширення спектру послуг, активізацію громад та реформування нормативної бази, система досі не забезпечує рівного доступу молоді до якісної, адресної та ефективної підтримки. Необхідними залишаються посилення кадрового потенціалу соціальних служб, інтеграція

Таблиця 1
Основні державні програми соціального захисту молоді в Україні (2025 р.)

Напрямок програми	Кількість учасників	Регіони з максимальним охопленням	Основні результати
Державне стажування та працевлаштування	12 000	Київ, Харків, Львів	Підвищення конкурентоспроможності молоді
Соціальне житло для молодих сімей	5 600	Київ, Львів, Одеса	Надання житла молодим сім'ям
Стипендіальні програми для обдарованих студентів	8 200	Київ, Львів, Дніпро	Підтримка наукової та освітньої діяльності

Джерело: сформовано авторами

Таблиця 2

Порівняння основних напрямів соціального захисту молоді в Україні та ЄС

Напрямок	Україна	ЄС (Німеччина, Швеція)
Зайнятість	Державні стажування	Дуальна освіта, програми практики
Житло	Пільгові кредити та субсидії	Державні житлові субсидії
Освіта та наукова діяльність	Стипендіальні програми	Стипендії, гранти, підтримка наукових проектів
Соціальна інтеграція	Часткове охоплення, регіональні диспропорції	Комплексна підтримка, включно з психологічною допомогою

Джерело: сформовано авторами

різних інституцій, розроблення нових форматів послуг, актуалізованих під впливом війни, та створення сучасної моделі моніторингу й оцінювання молодіжної політики.

Разом з тим, дослідження виявили ряд проблем, що стримують ефективність системи соціального захисту молоді в Україні. Система соціального захисту молоді в Україні перебуває під впливом глибоких трансформацій та багаторівневих кризових факторів, що формують широкий спектр викликів. Ці виклики мають комплексний характер та охоплюють інституційну, економічну, соціальну та психологічну складові (рис. 1).

1. Вплив війни та масове переміщення молоді. Повномасштабна війна призвела до різкого зростання кількості молодих людей, що потребують підтримки: внутрішньо переміщеної молоді, молоді, яка втратила житло, роботу, соціальні зв'язки. Система соціального захисту не була готова до такого навантаження, що виявило недоліки у координації, ресурсах і швидкості реагування [2].

2. Фрагментованість інституцій та слабка міжвідомча взаємодія. Хоча законодавча база містить низку механізмів підтримки, їх реалізація розподілена між різними міністерствами та структурами на місцях. Відсутність єдиної координаційної моделі призводить до дублювання функцій, хаотичності програм і нерівномірності доступу молоді до послуг.

3. Недостатня адресність і персоналізація допомоги. Механізми визначення потреб молоді не є уніфікованими, а оцінка вразливості часто проводиться формально. Через це значна частина молодих людей – особливо молодь з інвалідністю, ВПО, малозабезпечена молодь – отримує допомогу не своєчасно або в обмеженому обсязі.

4. Кадровий дефіцит і перевантаженість соціальних служб. У громадах відчувається нестача соціальних працівників, психологів, молодіжних працівників, кар'єрних консуль-

тантів. Високе навантаження та обмежені можливості професійного розвитку знижують якість роботи фахівців і обмежують спектр доступних послуг.

5. Нерівний доступ до соціальних послуг між різними громадами. Молодь у сільських та малих громадах суттєво обмежена у можливостях отримати психологічну, правову, освітню чи реабілітаційну підтримку. Відсутність молодіжних центрів, слабка інфраструктура та нестача ресурсів посилюють територіальні диспропорції.

6. Погіршення психічного здоров'я молоді. Тривала дія стресових факторів – війна, переміщення, невизначеність – спричинили значне зростання потреби в психосоціальних послугах. Проте система ментального здоров'я є недостатньо розвиненою, а доступ до безкоштовної психологічної допомоги залишається обмеженим.

7. Труднощі з інтеграцією молоді на ринок праці. Молоді люди стикаються з високою конкуренцією, браком досвіду, нестачею вакансій першого робочого місця. Часто освітні програми не відповідають потребам ринку, а державні програми підтримки молодіжної зайнятості мають обмежену результативність.

8. Житлова проблема молоді. Молодіжні житлові програми фінансуються недостатньо, а механізми пільгового кредитування є складними та неохопними для більшості [5]. Відсутність доступного житла стримує соціально-економічну активність молоді і ускладнює її інтеграцію у громади.

9. Цифрова нерівність та обмежений доступ до сучасних сервісів. Хоча цифровізація державних послуг активно розвивається, молодь із віддалених територій або соціально вразливих груп нерідко має обмежений доступ до інтернету, техніки або цифрових навичок, що створює бар'єри для використання електронних сервісів.

Вплив війни та масове переміщення молоді	Фрагментованість інституцій та слабка міжвідомча взаємодія
Недостатня адресність і персоналізація допомоги	Кадровий дефіцит і перевантаженість соціальних служб
Нерівний доступ до соціальних послуг між різними громадами	Погіршення психічного здоров'я молоді
Труднощі з інтеграцією молоді на ринок праці	Житлова проблема молоді
Цифрова нерівність та обмежений доступ до сучасних сервісів	Відсутність системного моніторингу та оцінки молодіжних програм

Рис. 1. Основні виклики, з якими стикається система соціального захисту молоді в Україні

Джерело: сформовано авторами

10. Відсутність системного моніторингу та оцінки молодіжних програм. Існуючі інструменти оцінювання є фрагментарними, зосередженими переважно на кількісних, а не якісних результатах. Це унеможливує аналіз впливу програм та коригування політик відповідно до реальних потреб молоді [6, с. 33; 9, с. 56].

У сукупності ці виклики свідчать про необхідність комплексного реформування системи соціального захисту молоді: зміцнення інституційних спроможностей громад, запровадження сучасних механізмів надання послуг, розвитку кадрового потенціалу, створення дієвих моделей міжвідомчої координації та впровадження інноваційних програм підтримки молоді в умовах високої соціально-економічної нестабільності.

Удосконалення системи соціального захисту молоді потребує комплексного, міжсекторального та довгострокового підходу, орієнтованого на реальні потреби молодих людей, сучасні соціально-економічні умови та виклики, спричинені війною.

Основні напрями удосконалення соціального захисту молоді представлені в табл. 3. Перш за все, необхідно забезпечити координацію між державними, місцевими та гро-

мадськими структурами, що дозволить підвищити ефективність реалізації соціальних ініціатив та усунути регіональні диспропорції у доступі до послуг. Особливу увагу слід приділити підвищенню фінансування програм і впровадженню системи моніторингу та оцінки їх результативності, що дозволить своєчасно коригувати заходи і враховувати зміни соціально-економічної ситуації.

Важливим є розширення інформаційної підтримки молоді щодо доступних програм, що сприятиме активнішій участі у державних та місцевих ініціативах і підвищенню соціальної обізнаності. Використання міжнародного досвіду, адаптованого до українських умов, дозволить інтегрувати комплексні підходи, які поєднують освіту, професійну підготовку, працевлаштування та соціальні послуги, підвищуючи конкурентоспроможність молоді та забезпечуючи її соціальну інтеграцію. Крім того, необхідно створити умови для рівного доступу до соціальної підтримки молоді у сільських і віддалених регіонах, що зменшить нерівність та сприятиме сталому розвитку всіх територій країни.

Загалом, комплексна реалізація зазначених заходів дозволить сформувати ефективну, прозору та соціально орієнтовану сис-

Таблиця 3

Напрями удосконалення соціального захисту молоді в Україні

Напрямок	Зміст / Ключові заходи
1	2
1. Посилення міжвідомчої координації та інтеграції послуг	Створення єдиної платформи взаємодії між Мінсоцполітики, МОМ, МОН, Мінмолоді, службами зайнятості, громадами та громадськими організаціями. Запровадження комплексних індивідуальних планів соціальної підтримки молоді, особливо для ВПО, молоді з інвалідністю, сиріт та молоді, що опинилася у складних життєвих обставинах. Розвиток системи «єдиного вікна» для отримання соціальних та психологічних послуг.
2. Удосконалення механізмів оцінювання потреб та адресності підтримки	Впровадження єдиних стандартів оцінювання вразливості молоді, включно з психосоціальними та економічними індикаторами. Активне використання цифрових інструментів для моніторингу потреб молоді в громадах. Розвиток системи раннього виявлення молодих людей, які потребують підтримки.
3. Розвиток мережі якісних соціальних та психосоціальних послуг	Створення та підтримка молодіжних центрів, які поєднують освітні, консультаційні, психологічні та соціальні послуги. Розширення доступу до безкоштовної психологічної допомоги, розвиток служби кризового реагування для молоді. Забезпечення доступності інклюзивних послуг для молоді з інвалідністю.
4. Підвищення ефективності програм зайнятості та професійної реалізації молоді	Перегляд змісту освітніх програм із фокусом на цифрові навички, підприємництво, креативні індустрії та військово-обумовлені ринки праці. Стимулювання роботодавців до створення програм першого робочого місця, оплачуваних стажувань та наставництва. Розвиток програм перекваліфікації для молоді, що втратила роботу через війну.
5. Реформування молодіжних житлових програм	Спрощення доступу до пільгового кредитування та забезпечення стабільного фінансування програм «Доступне житло» та молодіжного кредитування. Запровадження нових моделей житлової підтримки: соціальний найм, тимчасове житло для ВПО, житло з підтримкою для молоді у складних обставинах. Партнерство держави, місцевої влади та бізнесу у реалізації молодіжних житлових проєктів.
6. Усунення територіальних диспропорцій у доступі до послуг	Підсилення спроможності громад, особливо сільських та малих, у розбудові соціальних сервісів. Фінансова підтримка громад для створення молодіжних центрів, мобільних соціальних служб, мережі психологів. Розвиток мобільних сервісів та онлайн-послуг для віддалених територій.
7. Вдосконалення кадрової політики в системі соціального захисту	Підвищення заробітних плат та умов праці соціальних працівників, психологів, молодіжних працівників. Запровадження сучасних програм навчання та підвищення кваліфікації, зокрема щодо роботи з ВПО, кризових втручань, ментального здоров'я. Створення системи мотивації, наставництва та професійного розвитку кадрів.
8. Розвиток цифровізації в соціальній сфері	Оптимізація електронних сервісів для молоді: цифрові кейси, електронні заяви, чат-боти підтримки. Забезпечення доступу до цифрових послуг для молоді з обмеженими ресурсами (техніка, інтернет). Використання цифрових даних для прогнозування потреб та планування ресурсів.

Продовження Таблиці 3

1	2
9. Зміцнення участі молоді у формуванні політик	Розвиток молодіжних рад при громадах та центральних органах влади. Залучення молоді до оцінювання якості соціальних послуг, співпроекткування рішень та планування місцевих програм. Підтримка молодіжних громадських організацій та волонтерських рухів.
10. Впровадження системного моніторингу та оцінки ефективності програм	Розроблення індикаторів результативності та впливу молодіжних програм. Забезпечення прозорого збору статистики щодо використання соціальних послуг молоддю. Проведення регулярних оцінок програм з метою їх коригування та вдосконалення.

Джерело: сформовано авторами

тему підтримки молоді, яка здатна не лише забезпечити базові соціальні потреби, а й стимулювати розвиток професійного, освітнього та громадського потенціалу молодого покоління. Такий підхід створює передумови для формування стійкого соціально-економічного середовища, в якому молодь матиме рівні шанси для реалізації своїх можливостей та активної участі у розвитку суспільства.

Висновки. Дослідження показало, що соціальний захист молоді в Україні потребує системних змін та комплексного підходу. Основними проблемами є недостатнє фінансування, низька ефективність реалізації програм, нерівномірний доступ до соціальних послуг у різних регіонах, обмежена обізнаність молоді щодо доступних державних ініціатив та соціальна нерівність. Аналіз національної практики та міжнародного досвіду свідчить, що інтеграція правових, фінансових і соціальних механізмів, координація дій державних органів, місцевих органів влади та громадських організацій здатні значно підвищити ефективність системи соціального захисту.

Перспективи вдосконалення соціального захисту молоді пов'язані з розвитком комплексного підходу, який передбачає гармонізацію національного законодавства з міжнародними стандартами, підвищення фінансування програм та впровадження механізмів оцінки їх результативності. Важливим напрямом є активізація інформаційної підтримки молоді щодо доступних соціальних послуг, а також створення умов для рівного доступу до них у сільських та віддалених регіонах.

Практична цінність проведеного дослідження полягає у формуванні рекомендацій щодо підвищення соціальної інтеграції молоді, розвитку її професійного та освітнього потенціалу, стимулювання участі у громадському житті та забезпечення рівних можливостей для реалізації особистих і професійних амбіцій. Впровадження запропонованих заходів сприятиме оптимізації державної політики у сфері соціального захисту молоді, підвищенню її ефективності та створенню передумов для стійкого соціально-економічного розвитку України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Баняс С.М., Хомко Л.В. Соціальне забезпечення молоді: окремі аспекти. *Актуальні проблеми реформування законодавства про працю та у сфері соціального захисту*: збірник тез доповідей учасників науково-практичного семінару (21 травня 2020 року). Львів : ДУВС, 2020. 219 с.
2. Волосевич І., Когут І., Жерьобкіна Т., Назаренко Ю. Вплив війни на молодь в Україні. URL: <https://cedos.org.ua/researches/vpliv-vijni-na-molod-v-ukrayini/>.
3. Гуменюк Д. Молодь та соціальна інтеграція: регіональний аспект. Харків, 2020. С. 102–125.
4. Гусева Н. Ю., Красільнікова О. В. Молодіжна політика в Німеччині – приклад для наслідування. *Грааль науки*. 2021. № 1. С. 102–104.
5. Гуцалова М. Молодь як об'єкт державної молодіжної політики. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua:8080/handle/123456789/26850>.
6. Закон України «Про основи соціальної захищеності молоді». Київ, 2018. С. 33–47.
7. Кайтанський О.С. Правове забезпечення соціального захисту молоді в Україні: монографія. Одеса : Фенікс, 2015. 204 с.
8. Костенко І. Соціальна підтримка молоді: проблеми та перспективи. Київ, 2021. С. 234–256.

9. Павлюк О. Молодіжна політика в Україні: аналіз та оцінка ефективності. Львів, 2022. С. 56–78.
10. Соціальний захист населення України: статистичний збірник. Київ, Державна служба статистики України. 2023. С. 45–67.
11. OECD. Youth Policy Reviews: Social Protection of Youth. Paris, 2022. С. 112–134.

REFERENCES:

1. Baniias S.M., Khomko L.V. (2020) Sotsialne zabezpechennia molodi: okremi aspekty [Social security for youth: individual aspects]. *Aktualni problemy reformuvannia zakonodavstva pro pratsiu ta u sferi sotsialnoho zakhystu: zbirnyk tez dopovidei uchasnykiv naukovo-praktychnoho seminaru (21 travnia 2020 roku)*. Lviv: DUVS, 219 p. (in Ukrainian).
2. Volosevych I., Kohut I., Zherobkina T., Nazarenko Yu. Vplyv viiny na molod v Ukraini [The impact of war on youth in Ukraine]. Available at: <https://cedos.org.ua/researches/vplyv-vijni-na-molod-v-ukrayini/>. (in Ukrainian).
3. Humeniuk D. (2020) Molod ta sotsialna intehtratsiia: rehionalnyi aspekt [Youth and social integration: regional aspect]. Kharkiv, pp. 102–125. (in Ukrainian).
4. Husieva N. Yu., Krasilnikova O. V. (2021) Molodizhna polityka v Nimechchyni – pryklad dlia nasliduvannia [Youth policy in Germany is an example to follow]. *Hraal nauky*, no 1, pp. 102–104. (in Ukrainian).
5. Hutsalova M. Molod yak ob'iekt derzhavnoi molodizhnoi polityky [Youth as an object of state youth policy]. Available at: <http://dspace.nbuv.gov.ua:8080/handle/123456789/26850>. (in Ukrainian).
6. Zakon Ukrainy «Pro osnovy sotsialnoi zakhyshchenosti molodi» [Law of Ukraine «On the foundations of social protection of youth»]. Kyiv, pp. 33–47. (in Ukrainian).
7. Kaitanskyi O.S. (2015) Pravove zabezpechennia sotsialnoho zakhystu molodi v Ukraini: monohrafiia [Legal support for social protection of youth in Ukraine: monograph]. Odesa: Feniks, 204 p. (in Ukrainian).
8. Kostenko I. (2021) Sotsialna pidtrymka molodi: problemy ta perspektyvy [Social support of youth: problems and prospects]. Kyiv, pp. 234–256. (in Ukrainian).
9. Pavliuk O. (2022) Molodizhna polityka v Ukraini: analiz ta otsinka efektyvnosti [Youth policy in Ukraine: analysis and assessment of effectiveness]. Lviv, pp. 56–78. (in Ukrainian).
10. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy (2023) Sotsialnyi zakhyst naselennia Ukrainy: statystychnyi zbirnyk [Social protection of the population of Ukraine]. Kyiv, Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy, pp. 45–67. (in Ukrainian).
11. OECD (2022) Youth Policy Reviews: Social Protection of Youth. Paris. pp. 112–134. (in English).